

L'infant de 5 a 6 anys

Guia de desenvolupament per a les famílies i
el personal docent

GENERALITAT DE CATALUNYA.

Departament d'ensenyament.

Juny 2012

Desenvolupament motriu i perceptiu

Desenvolupament entre 5 i 6 anys

Percepció de si mateix	Percepció de l'entorn	Motricitat
To muscular - La musculatura de les cames li permet saltar petites barreres, saltar alternant els peus, saltar sobre un sol peu, córrer quasi com un adult... - Camina o juga en una piscina amb l'aigua fins la cintura. - Pot caminar de puntetes amb els ulls oberts i els braços al llarg del cos. - Pot exercir augment o disminució del to muscular en parts aïllades del seu cos, i no com fins ara que es movia per "blocs corporals". - Augmenta la seva força i destresa en braços i mans i és capaç de conduir un patinet dirigint amb les mans i empenyent-lo amb un peu. - Pot pujar escales de mà o d'un tobogan de fins a dos metres. - Utilitza una maquineta de fer punta.	Lateralitat - Entre els cinc i els sis anys d'edat, l'infant ja sap amb quina mà és més hàbil i la seva definició lateral de mans està quasi aconseguida. - Neurològicament segueix sense existir una lateralitat definida d'ull o de peu, i haurém de seguir atents per si pogués aparèixer una lateralitat creuada. Espai - Encara en relació amb el seu propi cos, però ampliant el seu coneixement de les relacions espacials, l'infant és capaç d'orientar-se i orientar els objectes en diferents posicions: junt-separat; més lluny que; al voltant; en mig de; a través de; entre; a la dreta; en fila; ni primer ni últim; segon; tercer. - Li encanta comprovar i utilitzar els matisos en l'extensió o el volum de les	Locomoció - Bota i salta sense dificultat. - Pot caminar per la barra d'equilibri, fins i tot amb una mica de pendent. - Es pot quedar en equilibri sobre un sol peu. - Conserva l'equilibri de puntetes durant diversos segons. - És un bon moment per començar a aprendre dansa i ritme. - Pot saltar una corda que estigui a una alçada d'uns 60 centímetres. - Patina. - Munta en bicicleta i pedaleja sense necessitat de rodes complementàries. - Se subjecta penjat d'una barra durant uns 10 segons. Manipulació - Retalla i punxa amb major domini. - És capaç d'enganxar dos papers en

Capacitat de relaxació ▪ Pot caminar sobre un banc, mantenint els seus grups musculars en equilibri cap endavant o cap enrere. ▪ Es gronxa sol. ▪ Pot copejar una pilota amb la raqueta o amb un pal. ▪ Pot patinar cap endavant. ▪ Puja en bicicleta de dues rodes i pedaleja sense necessitat de rodes auxiliars. ▪ Fa botar una pilota i la controla. ▪ Pot mantenir l'equilibri sobre una cama amb els ulls tancats durant uns deu segons. ▪ Separa completament les activitats de tronc, espatlles i braços, les seves respostes adquireixen certa harmonia. Actitud ▪ Segueix gaudint amb l'activitat motora i comença a sentir-se el millor en gairebé tot, cercant sempre la competició amb els seus companys. ▪ Se sent segur i intenta compartir sempre les seves noves adquisicions per demostrar allò de què és capaç. ▪ S'enfronta a les noves possibilitats amb vertader interès i pot dedicar molt temps a aconseguir un nou repte. ▪ La seva motivació i la seva energia no	coses: més llarga o curta que; més gran o petita que; més ample que; més estret que; més alt que... ▪ És perfectament capaç d'assignar una forma al seu espai i realitzar encaixos o trencaclosques atenent únicament a aquestes característiques. Temps ▪ En aquesta edat, el nen va sent capaç de vivenciar: els dies de la setmana; les hores; la seqüència d'activitats que ha de realitzar per arribar als seus objectius (primer agafo la cullera, després agafo el sucre, el poso a la llet, hi dono voltes, i me la bec). ▪ És capaç, per tant, de realitzar seqüències gràfiques i ordenar-les. ▪ És capaç de reconèixer conceptes com: matí-tarda-nit; ahir-avui-demà; sempre-mai. Estructuració espacial-temporal ▪ Al voltant dels cinc-sis anys, comença a observar-se un procés d'abstracció, que permet al nen expressar verbal o gràficament els conceptes espacials-temporals que acaba de viure. Aquest procés garanteix realment que el nen ha anat assimilant les nocions d'espai i temps que se li han anat transmetent, i	línia recta. ▪ Pot agafar objectes petits i introduir-los dins d'una ampolla de boca estreta un per un. ▪ Té més precisió i domini de les eines de pintura. ▪ Pot fer nusos senzills. ▪ Modela la plastilina o el fang amb una finalitat. ▪ Utilitza les tisores seguint un línia. ▪ Pot doblegar un paper en diagonal a imitació. Representació gràfica ▪ L'activitat gràfica va adquirint precisió i ja pot reproduir lletres i paraules amb certa soltesa, seguint bé la direccionalitat dels grafismes. ▪ Utilitza el llapis amb més seguretat i precisió i és capaç de realitzar composicions més complexes. ▪ Pot dibuixar una figura reconeixible com una persona.
---	--	--

tenen límits en aquest tram d'edat. Respiració ▪ Per aconseguir el control respiratori en aquesta edat, l'infant és capaç de realitzar exercicis d'inspiració i expiració tant bucals com nasals. ▪ Pot retenir la inspiració i l'expiració en diferents estats de repòs i d'esforç. ▪ Tendeix a afermar la respiració nasal i intenta controlar la seva freqüència si se li indica. ▪ Una vegada més, cal recordar que és important que l'infant aprengui a controlar la seva respiració per la influència que això té, no sols a l'hora de fer exercici, sinó, sobretot, perquè és fonamental per al manteniment de l'atenció, l'alliberació de l'estrès, la relaxació...	ja es pot començar a parlar de certa estructuració espaciotemporal en el coneixement del seu entorn i de la seva pròpia activitat. ▪ Aquesta maduració global de l'espai i el temps implicaran, també, la possibilitat d'adquirir un domini del ritme, important a l'hora de preparar-se per a altres aprenentatges com la lectura, l'escriptura, el càlcul, l'expressió corporal, la coordinació dels seus moviments...	
--	---	--

Desenvolupament cognitiu

Desenvolupament entre 5 i 6 anys

Percepció i raonament	Atenció i memòria	El Joc
- Fa trencaclosques d'almenys 4-6 peces (complet), sense suport visual. - Copia un triangle amb precisió en els seus vèrtexs. - Compta objectes (de 10 a 20), sense necessitat de seguir el model de l'adult. - Sap quants objectes hi ha, no sols els compta sinó que és capaç de fer recompte i enumeració agrupant el nombre que li demanem (dona'm tres-cinc...), és a dir fa grups numèrics. - Discrimina matí i tarda, estacions de l'any i les activitats a realitzar en cada moment. - Ordena objectes en seqüència de gran-petit, alt-baix, curt i llarg... utilitzant cada vegada menys les estratègies d'assaig-error. - Assenyala meitats i objectes complets. - Reconeix alguns ordinals: primer, segon, tercer... - Completa analogies oposades, comprenent el concepte de contrari davant els conceptes bàsics que ha après. - Respon a preguntes lògiques senzilles de fets viscuts i/o sobre relats curts. - Completa un relat, posant-hi el final, en el	- Identifica activitats passades i futures i les relata amb seqüència temporal. - Diu el mes i el dia del seu aniversari. - Anomena els dies de la setmana en ordre i sap quin ve abans i després. - Repeteix un conte o relat curt que li hem contat i n'explica algun detall. - Relata una experiència viscuda amb anterioritat amb seqüenciació temporal adequada (el que va passar primer, el que va passar després...). - Recorda encàrrecs d'un dia per l'altre.	Característiques del joc - En general el joc està més elaborat que fins al moment, en ell s'observen els avanços a nivell de planificació i capacitat de seqüenciació. - Encara el joc motor està molt present en la seva activitat. - Es comença a interessar pels jocs de regles, i és capaç de planificar l'acció i respectar les normes del joc, cosa que implica l'abandonament de l'egocentrisme. - A través del joc estimula la seva creativitat, i desenvolupa capacitats que li permeten experimentar emocions plaents com l'alegria de crear (mentre realitza la seva creació) i l'alegria de l'èxit (en acabar el que es proposava). - El joc simbòlic ja no és sols una representació de la realitat que viu o de l'entorn, sinó que comença a desenvolupar la creativitat combinant situacions i elements de diferents
- qual empra els elements principals del relat i alguns detalls. - Completa un laberint simple, sense sortir dels carrers, anticipant el camí a seguir i fent una visió global del laberint. - Anomena la part que falta en un dibuix de certa complexitat. - Reconeix errors en dibuixos absurds. - Fa construccions, amb certa similitud a l'objecte real.		- situacions viscudes. - Pot començar un joc un dia i continuar-lo el dia següent, ideant noves possibilitats i/o ampliant-lo en el temps. - L'activitat lúdica és fonamentalment socialitzadora, cerca amics per jugar i gaudeix amb ells o contraposa idees i/o alternatives de joc. Ells mateixos comencen a posar les seves normes de joc. - En els jocs apareixen vertaders diàlegs entre els components del grup, tant per planificar el joc com, una vegada iniciat, per donar forma a aquest. - Exerceixen diferents papers en el grup de joc, i apareix ja la figura de "líder".

Desenvolupament social

Desenvolupament entre 5 i 6 anys

<i>Desenvolupament emocional i creació de vincles</i>	<i>Conducta social</i>
▪ Apareixen emocions noves com: por, frustració, ira, curiositat, valoració de la bellesa... ▪ Apareix el sentiment d'orgull i de vergonya. ▪ Descriu les seves emocions si se li indueix a fer-ho. ▪ Comença a reconèixer els seus errors i els seus límits respecte als altres. ▪ Descobreix la diferència entre els sexes com a criteri irreversible de diferenciació entre nois i noies. ▪ Li agrada desenvolupar la seva creativitat. ▪ Busca incorporar-se en un grup i obtenir la seva aprovació. ▪ En el grup s'assumeixen rols que el propi grup va marcant a cadascú. ▪ Comença a cobrar molta importància l'opinió del grup i pot mostrar retraïment quan entra en conflicte amb les seves pròpies opinions i les de la família. ▪ S'observa gran interès per conèixer el sexe contrari. ▪ Apareixen preguntes sobre la sexualitat i el naixement.	▪ Li agrada col·laborar en les tasques de la llar. ▪ Si se li encomana una tasca, la realitza. ▪ Té més iniciativa per a la comunicació, i es mostra més parlador i sociable. ▪ Gaudeix amb el joc associatiu. ▪ Pot anticipar les seves hipòtesis i iniciar-se en la presa de decisions. ▪ S'adona que li poden fer paranyes i que pot fer-ne. ▪ Mostra satisfacció amb les seves pròpies activitats i els seus resultats. Li agrada ensenyar-los i els compara amb els dels seus companys.

Desenvolupament del llenguatge

Desenvolupament entre 5 i 6 anys

Característiques de la parla en aquesta edat:

- La capacitat expressiva oral s'ha anat enfortint de forma significativa. L'augment considerable de vocabulari que ha anat acumulant durant tots aquests anys li permet ara expressar-se amb major quantitat de matisos, enriquint i allargant les seves expressions:

Edat	Nombre de paraules	Creixement
5 anys	2.000 paraules	500
6 anys	2.600 paraules	600

- Els seus enunciats són perfectament comprensibles per als interlocutors, amb independència del context en el qual es produeixin i de la relació que tinguin amb les persones amb les quals es comuniquin.
- Pot ajuntar de sis a vuit paraules en una frase, i és capaç de fer frases més extenses i més complexes que abans, en les quals a més apareixeran vocables referits a gran varietat de camps semàntics.
- És capaç d'unir diverses frases seguint el fil conductor d'un tema determinat. Per la qual cosa està en condicions de realitzar un discurs més o menys llarg, si així ho desitja.
- Des del punt de vista gramatical, les frases solen estar ben estructurades malgrat l'augment d'elements que s'hi incorporen i de la complexitat creixent de les mateixes.
- S'interessa pel significat de les noves paraules apreses, escoltades o llegides en petits textos, en contes infantils, etc.
- Li agrada escoltar-se a si mateix, experimentar amb les paraules, aprendre poesies, refranys, embarbussaments, etc. per després dir-los en públic i demostrar les seves noves habilitats lingüístiques.
- En els seus enunciats comencen a aparèixer cada vegada amb més freqüència expressions pròpies dels adults. La gran capacitat d'imitació que té en aquests moments, es veu plasmada en la seva forma de parlar, incorporant paraules i expressions que sent en el seu entorn més pròxim.
- L'espontaneïtat i l'originalitat pròpies d'aquesta edat, es veuen reflectides en les seves expressions i en els comentaris que fa de forma natural.
- El desenvolupament motriu general aconseguit en aquestes edats, li permet una bona mobilitat dels òrgans fonadors (llengua, paladar, llavis, dents, etc.), cosa que li facilita l'articulació correcta d'aquells sons que fins aquest moment li resultaven molt difícils d'executar.
- Als sis anys d'edat, aproximadament, el desenvolupament fonètic s'ha completat. Els fonemes que evolutivament són més complexos, i per tant més tardans a aparèixer en el llenguatge infantil, han estat adquirits pràcticament tots (vegeu quadre de desenvolupament fonètic).
- Alguns nens tenen certes dificultats i els pot resultar particularment difícil la pronunciació correcta de la "R" (vibrant múltiple), i poden estar acabant de realitzar l'aprenentatge d'aquest fonema en les seves diferents posicions, ja sigui com a inicial de paraula, acompanyant una consonant, etc.